

Το Ενιαίο Μέτωπο σήμερα και η δεκαετία του '30. Ποιες οι αναλογίες;

του Αλέξη Λιοσάτου

Υπάρχει δυνατότητα κοινής δράσης με τον κυβερνώντα ΣΥΡΙΖΑ ενάντια στον ναζισμό και τη Χρυσή Αυγή; Και ποιες είναι οι αναλογίες με τη δεκαετία του 1930; Αυτή η συζήτηση άνοιξε με αφορμή τις διαδηλώσεις για τα 5 χρόνια από τη δολοφονία του Π.Φύσσα.

Υπάρχουν σύντροφοι και συντρόφισσες που ισχυρίζονται ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ρεφορμιστικό/σοσιαλδημοκρατικό κόμμα και άρα, κατ' αναλογία του '30 και σύμφωνα με τα γραπτά του Λέον Τρότσκι, πρέπει να προωθήσουμε την ενότητα στην αντιφασιστική δράση, το Ενιαίο Μέτωπο (ΕΜ) μεταξύ κομμουνιστών και σοσιαλδημοκρατών (ΣΥΡΙΖΑ), ακόμα κι αν οι τελευταίοι βρίσκονται στην κυβέρνηση και υλοποιούν/χρεώνονται πολιτικές ενότητας.

Είναι αλήθεια ότι ο Τρότσκι πρότεινε στο ΚΚ Γερμανίας (KPD) να απευθυνθεί στο SPD (Σοσιαλδημοκράτες-Σ/Δ) για κοινό μέτωπο απέναντι στους φασίστες του Χίτλερ. Το SPD βρισκόταν στην κυβέρνηση το 1928-1930 και το 1930-32 κρατούσε στάση ανοχής απέναντι στην αστική κι αυταρχική κυβέρνηση Μπρύνινγκ. Ήταν ένα συστημικό κόμμα, όπως θα λέγαμε σήμερα. Είχε άδικο ο Τρότσκι; Σαφώς και είχε δίκιο.

Για να μπορέσουμε να κάνουμε τις αναλογίες με τη δεκαετία του 1930, πρέπει να διακρίνουμε στην πραγματικότητα ποιες προϋποθέσεις έβαζε ο Τρότσκι για το Ενιαίο Μέτωπο, με βάση τα πιο κλασικά κείμενά του, αυτά για την αντιφασιστική πάλη στη

Γερμανία, που γράφτηκαν μεταξύ 1930 και 1933. Πέρα από τις φαινομενικές ομοιότητες, κυρίως διαπιστώνουμε σοβαρές διαφορές που δεν επιτρέπουν εύκολες συγκρίσεις και μεταφορά τακτικών στο σήμερα.

1. **Το SPD ήταν το μαζικότερο σοσιαλδημοκρατικό εργατικό κόμμα στον κόσμο**, με πρόγραμμα τον σοσιαλισμό (σοσιαλισμό με την αυθεντική του έννοια, ως υπέρβαση του καπιταλισμού και κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και όχι με την έννοια της διαχείρισης του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού που αποκτήσανε επί ΠΑΣΟΚ ή επί ΣΥΡΙΖΑ), με πάνω από 1 εκατομμύριο ενεργά μέλη –στη συντριπτική τους πλειοψηφία- στην ταξική πάλη, οργανωμένα σε συνδικάτα, διαπαιδαγωγημένα στον μαρξισμό, ένοπλες οργανώσεις, επιρροή σε αρκετά εκατομμύρια εργάτες. Η μαζική ενεργή βάση των δυο κομμάτων είχε δεσμούς μέσα από την ταξική πάλη που είχε φτάσει σε κορυφαία επίπεδα τα προηγούμενα χρόνια (με την τριπλή εργατική επανάσταση που ηττήθηκε το 1918-23). Με αυτό το σκεπτικό ο Τρότσκι εξηγούσε ότι πρέπει να γίνει απεύθυνση του ΚΚΓ στην ηγεσία και τη βάση του SPD. Το κάλεσμα στην ηγεσία ήταν απαραίτητο γιατί η βάση του SPD θα κινητοποιούνταν από την ηγεσία της, την οποία εμπιστευόταν, και όχι από την ηγεσία του ΚΚ.

Το ΕΜ προϋποθέτει λοιπόν μαζικό εργατικό ρεφορμιστικό κόμμα, μια Σ/Δ που να διαθέτει μαζική εργατική βάση με τμήμα της εργατικής πρωτοπορίας- αυτό το στοιχείο δεν το διέθετε ο ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ ούτε καν (πλην εξαιρέσεων) πριν το 2015.

Σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ διαθέτει μια μικροαστική βάση που απαρτίζεται κατά συντριπτική πλειοψηφία από παθητικούς οπαδούς του Τσίπρα. Από πολλές πλευρές, ποσοτικές και ποιοτικές, ο ΣΥΡΙΖΑ υπολείπεται ακόμα και του προμνημονιακού ΠΑΣΟΚ. Μέλη και ψηφοφόροι του δεν παλεύουν για τον σοσιαλισμό, αλλά για μια καλύτερη διαχείριση των μνημονίων και της λιτότητας, έστω κι αν η κυβέρνηση Τσίπρα-Καμμένου ταυτίζεται σχεδόν σε όλες τις πτυχές της πολιτική με τη Δεξιά.

2. Στο KPD του 1930 έμπαινε το καθήκον να δείξει ότι το ενδιαφέρει η κοινή δράση και η ειλικρινής κινητοποίηση των εργατών του SPD για να αντιμετωπίσουν τον κοινό εχθρό και όχι απλώς ένα κάλεσμα να ...αλλάξουν κόμμα και απλώς να κινητοποιηθούν υπό κομμουνιστική ηγεσία. Το σκεπτικό του EM δεν εστίαζε σε συμφιλιωτισμό με την ηγεσία του SPD αλλά στην κινητοποίηση της πλατιάς αγωνιζόμενης εργατικής βάσης του. Το κάλεσμα του KK θα γινόταν δημόσια στους Σοσιαλδημοκράτες (Σ/Δ) του SPD. Βεβαίως, όταν μιλάμε για δημόσια απεύθυνση, οφείλουμε να θυμόμαστε ότι KK διέθετε πάνω από 130 χιλιάδες μέλη, πανεθνική εμβέλεια και μέσα επικοινωνίας (εφημερίδα), με επιρροή σε εκατομμύρια συνδικαλισμένους εργάτες και κύρος στην εργατική τάξη. **Η προπαγάνδα και η δράση του KK επηρέαζε το SPD.** Ήταν πραγματικά δημόσια απεύθυνση που επηρέαζε την τάξη και όχι κατά φαντασία, όπως συχνά συμβαίνει σήμερα με την επαναστατική Αριστερά.

Το EM λοιπόν προϋποθέτει μαζικό κομμουνιστικό κόμμα, με πανεθνική εκπροσώπηση και δημόσια εμβέλεια, που διαθέτει μια κρίσιμη μάζα, ακτινοβολία και κάποιους υπαρκτούς δεσμούς με την σοσιαλδημοκρατία, για να μπορεί να επηρεάσει τους εργάτες της σοσιαλδημοκρατικής βάσης, όταν θα φανεί η «προδοσία» της ηγεσίας. **Ο Τρότσκι δεν πρότεινε σε μικρές ανεξάρτητες τροτσκιστικές ομάδες να κάνουν EM με την Σ/Δ,** αλλά πρότεινε στο μαζικό ΚΚΓ να κάνει EM με το μαζικό Σ/Δ κόμμα (που αθροιστικά στοιχίζανε πίσω τους σχεδόν το σύνολο της εργατικής τάξης), **για να ενώσουν την εργατική τάξη ενάντια στον φασισμό.**¹ Μάλιστα ακόμα και τότε, αναφερόμενο στη δυνατότητα του ΚΚ να αναστρέψει την κατάσταση (όχι στον τροτσκισμό...) έκανε λόγο για εξαιρετικά περιορισμένες δυνάμεις και λίγο χρόνο.

Μόνο με την τακτική του EM θα ακουστεί πλατιά στη Σ/Δ βάση η πρόταση των Κομμουνιστών για ενότητα στη δράση και θα κοστίσει στην ηγεσία των Σ/Δ (είτε δεχτούν την πρόταση είτε την αρνηθούν). Το να κάνει μια μικροσκοπική οργάνωση της Αριστεράς

απεύθυνση για ΕΜ δεν είναι η πολιτική του Τρότσκι, το κάλεσμα της μικροσκοπικής οργάνωσης δεν θα φτάσει καν στα αυτιά της εργατικής βάσης (ούτε καν μιας σημαντικής μειοψηφίας της), δεν θα ασκήσει καμία πίεση στη Σ/Δ ηγεσία, η Σ/Δ δεν μπορεί να δεχτεί καμία πίεση από μικρές τροτσκιστικές ομάδες με παντελή έλλειψη γείωσης στην εργατική τάξη, το πολύ-πολύ η προπαγανδιστική επαναστατική ομάδα να αξιοποιηθεί από τους Σ/Δ και να εκτεθεί σοβαρά στον όποιο κόσμο την παρακολουθεί.

Σήμερα δεν υπάρχει μαζική επαναστατική οργάνωση-κόμμα στον ρόλο του ΚΚ Γερμανίας.² Αν θέλουν σήμερα οι επαναστατικές οργανώσεις να σκεφτούν τι θα τους πρότεινε ο Τρότσκι να πράξουν στο σήμερα, καταρχάς καλό είναι να βγάλουν από το μυαλό τους την περίοδο 1930-32 στη Γερμανία και να φαντασιώνονται πως βρίσκονται στην θέση του ΚΚ. Πιο λογικό είναι να καταπιαστούν με τα γραπτά του Τρότσκι λίγο καιρό αργότερα, όταν πρότεινε στις μικρές τροτσκιστικές ομάδες (και πάλι βέβαια μεγαλύτερες από τις σημερινές) την τακτική του εισοδισμού σε μαζικά ρεφορμιστικά ή κεντριστικά κόμματα, πάλι βέβαια υπό πολλές προϋποθέσεις-που σήμερα δεν εκπληρούνται (με πρώτη και σπουδαιότερη διαφορά ότι σήμερα δεν υπάρχει κάποιο κόμμα που να προσφέρεται για εισοδισμό, αν και αυτό είναι μια ξεχωριστή συζήτηση).

3. Το ΕΜ λοιπόν γίνεται από κόμματα που έχουν ήδη εξασφαλίσει σοβαρούς δεσμούς με την εργατική τάξη, για να ενώσουν εργατική τάξη κάτω από έναν σκοπό, στην προκειμένη περίπτωση την αντιφασιστική πάλη. Βεβαίως το SPD ήταν ένα φιλοκαπιταλιστικό κόμμα που από μόνο του σίγουρα δεν θα καλούσε ποτέ την εργατική τάξη στον δρόμο. Αλλά ήταν και πολύ αμφίβολο αν θα το έκανε κάτω από την πίεση του ΚΚ Γερμανίας. Αν η εργατική τάξη έβγαινε στον δρόμο να παλέψει ενάντια στον φασισμό μαζί με τους κομμουνιστές, δεν θα ηττώνταν απλά ο φασισμός, αλλά θα άνοιγε ο δρόμος για να κερδίσουν μεγάλη επιρροή οι κομμουνιστές και για ένα μεγάλο κίνημα που θα απειλούσε τον ίδιο τον καπιταλισμό με ανατροπή. Τότε τι

νόημα είχε η ΕΜ λογική; Γιατί δεν έπρεπε απλά να καταγγέλλονται οι ΣΔ (ηγέτες κι εργάτες) ως σοσιαλφασίστες; Γιατί βρίσκονταν επικεφαλής ενός κόμματος δεμένου με τα ισχυρότερα κομμάτια των γερμανών εργατών, εργάτες που έβγαιναν στον δρόμο ενάντια στη λιτότητα και τον φασισμό, εργάτες που είχαν κινητοποιηθεί ενάντια στην κομματική ηγεσία όταν βρισκόταν στην κυβέρνηση (1928-1930) και θα το ξαναέκαναν. Η ΕΜ τακτική θα βοηθούσε τους εργάτες της Σ/Δ να κινητοποιηθούν και να συγκρουστούν με την ηγεσία τους, να έρθουν πιο κοντά στις γραμμές του κομμουνιστικού κινήματος.

Στην καλύτερη περίπτωση η Σ/Δ θα δεχόταν να συρθεί απρόθυμα σε κοινή δράση, και μόνο αν η βάση της έμπαινε σε κίνηση μαζί με τους Κομμουνιστές και κινδύνευε το SPD να χάσει ούτως ή άλλως μεγάλο τμήμα της οργανωμένης δύναμης κι επιρροής του. Αν κινητοποιούνταν η Σ/Δ πιεζόταν τόσο ώστε να συμφωνήσει και να κινητοποιήσει την εργατική βάση της, το ΕΜ θα ήταν από μόνο του μια τεράστια προσφορά στην ταξική πάλη και την αποτελεσματικότητα της αντιφασιστικής πάλης. Τα συνδικάτα κι οι εργατικές οργανώσεις απειλούνταν ευθέως με εκμηδένιση από τις κλιμακούμενες επιθέσεις των ταγμάτων εφόδου του Χίτλερ, είχαν συμφέρον να αμυνθούν από κοινού. Θέλουμε να βγάλουμε τους Σ/Δ ηγέτες μπροστά στα μάτια των μαζών και να δείξουμε τη δειλία και την ανικανότητά τους, έλεγε ο Τρότσκι. Αν συμφωνούσαν θα ξεσκεπάζονταν κατά τη διάρκεια της μάχης, θα ταλαντεύονταν και θα πισωγύριζαν. Έτσι θα κέρδιζε το ΚΚ, θα έμπαιναν οι βάσεις για εργατική αντεπίθεση στο μέλλον με μειωμένη τη δύναμη του ρεφορμισμού.

Αν οι Σ/Δ ηγέτες αρνούσαν, τότε θα αποκαλύπτονταν ως προδότες στα μάτια της βάσης τους. **Απέναντι στην άρνηση της Σ/Δ ηγεσίας την κοινή δράση , οι εργάτες των δυο κομμάτων ήδη πίεζαν** από ταξικό ένστικτο για κοινή δράση απέναντι στους φασίστες και η άρνηση της ηγεσίας του SPD θα την εξέθετε σοβαρά απέναντι στη βάση της, ανοίγοντας τότε τον δρόμο για να διαδηλώσουν μεγάλα

τμήματα των πρωτοπόρων εργατών της Σ/Δ με τους κομμουνιστές. Μόνο έτσι θα διευρύνονταν σοβαρά οι δυνάμεις που μάχονται τον φασισμό και ταυτόχρονα θα άνοιγε ο δρόμος για να προσεγγίσει και να στρατολογήσει το ΚΚ τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες. Στόχος του ΕΜ ήταν **να διαλυθεί η Σοσιαλδημοκρατία** και να κερδηθεί η βάση της, να αποκτήσουν οι κομμουνιστές την ηγεσία στο εργατικό κίνημα.³

Ακριβώς επειδή στο ΕΜ το ΚΚ είναι αρκετά ισχυρό για να επηρεάσει τις πολιτικές εξελίξεις, να πολλαπλασιάσει τη δυναμική του κινήματος και να «αλώσει» την βάση της Σ/Δ, οι Σ/Δ ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης είναι πολύ πιθανό να αρνηθούν το ΕΜ και να δηλώσουν όρκους πίστης στην «συνταγματική νομιμότητα» γιατί έτσι επιτάσσουν τα αφεντικά τους, οι καπιταλιστές, αλλά και γιατί **φοβούνται ότι στην δράση οι κομμουνιστές** είναι ικανότεροι και θα αποσπάσουν τμήμα της οργανωμένης βάσης τους-το δυνατό σημείο των Σ/Δ είναι οι κοινοβουλευτικές τρίπλες, όχι οι μάχες στον δρόμο.⁴ Ο Τρότσκι γνώριζε ότι οι Σ/Δ στην πραγματικότητα είναι πιθανό να αρνηθούν την κοινή δράση με τους Κομμουνιστές. Γι αυτό το ΕΜ ήταν μια τακτική με την οποία θα άνοιγε ο δρόμος για να μούνε σε κίνηση οι Σ/Δ εργάτες με τους Κομμουνιστές.

Αν και «η πλειονότητα από τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες θα παλέψει ενάντια στους φασίστες, αλλά για την ώρα τουλάχιστον μόνο με τις οργανώσεις της» λέει ο Τρότσκι (1931), το «να υπολογίζει κανείς σε μια αυθόρμητη στροφή των ηγετών (της Σ/Δ)..., θα ήταν η πιο γελοία αυταπάτη. Όμως άλλο πράγμα είναι η πλειοψηφία των σοσιαλδημοκρατών εργατών: **οι εργάτες αυτοί μπορούν να κάνουν μια στροφή** και θα την κάνουν χρειάζεται μονάχα **να τους βοηθήσουμε**. Αλλά θα είναι μια στροφή όχι μόνο ενάντια στο αστικό κράτος, αλλά **κι ενάντια στην κορυφή του ίδιου του κόμματος τους.**» (1932) «Πρέπει να δείξουμε στην πράξη πως είμαστε πάντοτε πρόθυμοι να κάνουμε μπλοκ με τους σοσιαλδημοκράτες ενάντια στους φασίστες σε όλες τις περιπτώσεις που θα δέχονταν ένα τέτοιο μπλοκ... Υπάρχουν και θα υπάρξουν ασφαλώς σοσιαλδημοκράτες εργάτες έτοιμοι να παλέψουν

χέρι με χέρι με τους κομμουνιστές εργάτες ενάντια στους φασίστες, αδιαφορώντας για τις διαθέσεις **κι ακόμα ενάντια στις διαθέσεις των σοσιαλδημοκρατικών οργανώσεων**. Με τέτοια προχωρημένα στοιχεία είναι ολοφάνερα αναγκαίο ν' αποκαταστήσουμε τους πιο στενούς δεσμούς... Πάνω σ' αυτή τη βάση, με το παράδειγμα μπορούμε να τραβήξουμε τους εργάτες κοντά μας και **να κριτικάρουμε τους ηγέτες τους που αναπόφευκτα θα φέρνουν εμπόδια και θα χρησιμεύουν σαν φρένο...**» (1931). Ακόμα κι αν δεχόταν η Σ/Δ την πίεση της βάσης της και προχωρούσε σε ΕΜ με τους Κομμουνιστές για να αμυνθούνε απέναντι στον φασισμό, η αντίδραση των φασιστών και της αστικής τάξης θα ανάγκαζαν το ΕΜ να **«απομακρύνει από το ενιαίο μέτωπο τ' αντιδραστικά στρώματα της γραφειοκρατίας»**. (1932)

Υπήρχαν ήδη κάποια μεμονωμένα πετυχημένα παραδείγματα ΕΜ-κοινής δράσης με μεμονωμένα εργατικά συνδικάτα ενάντια στην Σ/Δ ηγεσία, που αναφέρει ο Τρότσκι (1932): «Ό,τι κάνουν οι τοπικές οργανώσεις στην επαρχιακή γωνιά του Μπρούχζαλ και του Κλίνγκενταλ, όπου οι Κομμουνιστές με το SAP και τα συνδικάτα, **παρά το μποϋκοτάζ της ρεφορμιστικής κορυφής**, δημιούργησαν μια οργάνωση άμυνας, είναι παρά τις μέτριες διαστάσεις ένα παράδειγμα για όλη τη χώρα.»

Εξηγούσε ο Λ.Τ. πόσο δειλά σκέφτονται οι Σ/Δ ηγέτες και γιατί δεν θέλουν να βγάλουν τις εργατικές οργανώσεις στον δρόμο για να σταματήσουν τον φασισμό (1932): **«γιατί αυτό θα ξυπνούσε ολόκληρο το προλεταριάτο και τότε το κίνημα θα περνούσε πάνω από τις φαλακρές κούτρες της ηγεσίας του κόμματος:** αρχίζοντας σαν αντιφασιστικό, το κίνημα θα κατέληγε σαν κομμουνιστικό».

Οι αντιφάσεις της Σ/Δ, πάνω στις οποίες πατάει η τακτική του ΕΜ, βασίζονται σε μια μαζική και ενεργητική εργατική βάση που συμμετέχει στην ταξική πάλη και πιέζει την ηγεσία της ώστε να ισορροπεί μεταξύ κεφαλαίου και ηγεσίας, να φρενάρει τις αστικές αντιμεταρρυθμίσεις, να διατηρεί τα κεκτημένα της. Έτσι η Σ/Δ λειτουργεί συνεχώς υπό καθεστώς αντιφάσεων που επηρεάζουν τη σχέση της τόσο με τους φασίστες όσο και με το κεφάλαιο. Με το μεν κεφάλαιο έρχεται σε δύσκολη θέση, γιατί

ενώ η ηγεσία συμπλέει απολύτως μαζί του, η εργατική βάση της Σ/Δ ξεσηκώνεται ενάντια στην ίδια της την ηγεσία και την δυσκολεύει να περάσει τα σκληρά μέτρα λιτότητας που απαιτούνται σε καιρό κρίσης (και ο φασισμός ανεβαίνει σε περίοδο κρίσης, όπως έγινε και το '30, όπως γίνεται σήμερα με πιο αργούς ρυθμούς διεθνώς). Συνεπώς η Σ/Δ θεωρείται πιο ασταθής και αναξιόπιστη ως κυβερνητική δύναμη, όταν το κεφάλαιο επείγεται να εξαπολύσει γιγάντιες επιθέσεις στους εργάτες και τις εργάτριες. Με τους δε φασίστες έρχεται σε αντιπαράθεση γιατί προσπαθεί να τους αντιμετωπίσει «θεσμικά», με τους αστικούς θεσμούς της δικαιοσύνης και της αστυνομίας, ενώ οι φασίστες χτυπάνε και δολοφονούν μέλη της στον δρόμο, εκφράζοντας τις μερίδες του κεφαλαίου που ζητάνε ακόμα πιο επιθετική αντεργατική πολιτική. Αυτές οι αντιφάσεις επιτρέπουν στην πρωτοπορία του προλεταριάτου να χαράξει την τακτική του ΕΜ. «...Σήμερα η σοσιαλδημοκρατία σαν σύνολο, με όλους τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς της, βρίσκεται σε οξεία διαμάχη με τους φασίστες. Το καθήκον μας είναι να επωφεληθούμε από αυτή τη διαμάχη κι όχι να ενώσουμε τους αντιπάλους εναντίον μας» (1931).

Σήμερα δεν υφίστανται αυτές οι προϋποθέσεις. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει οποιαδήποτε τέτοια οργανωμένη βάση ενεργών και πολιτικοποιημένων αγωνιζόμενων εργατών που να ασκεί πίεση στην ηγεσία. Και ξέρουμε πολύ καλά (ή έστω ξέρουμε πλέον...) ότι ούτε πριν το 2015 δεν υπήρχε τέτοια βάση, όπως και ότι η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ ποτέ δεν χάραζε την πολιτική της υπολογίζοντας την (υποτυπώδη συνήθως) πίεση της (μικροαστικής βασικά) βάσης της, αλλά με βάση τις απευθείας συνεννοήσεις της ηγετικής κλίκας γύρω από τον Τσίπρα με το κεφάλαιο. Όταν ο Τρότσκι κάνει λόγο για τη βάση της Σ/Δ που βγαίνει στους δρόμους με δυναμική να στραφεί ενάντια στην ηγεσία της, είναι σαφές ότι εννοεί σημαντικά τμήματα μιας οργανωμένης μαχητικής εργατικής πρωτοπορίας, κάτι που δεν μοιάζει με τα λιγοστά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ σε κεντρικο-πολιτικό επίπεδο που κατεβαίνουν στους δρόμους σήμερα. Αν θέλαμε να κάνουμε παραλληλισμό, η κοινή δράση με το κόμμα Τσίπρα μοιάζει περισσότερο με πρόσκληση για

κοινή δράση στο άμαζο κεντρώο αστικό κόμμα του Μπρύνινγκ ή στον Χίντεμπουργκ το 1930-33. Και όμως, πρόταση του Τρότσκι για «ΕΜ» με τέτοιου είδους δυνάμεις δεν υπήρξε. Ο ίδιος έκανε κριτική στο SPD όταν στήριξε Μπρύνινγκ και Χίντεμπουργκ αρχιστράτηγο ενάντια στον Χίτλερ.⁵ Η πολιτική κι εκλογική βάση του ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο δεν παλεύει για τον σοσιαλισμό ή ενάντια στα καπιταλιστικά-αντεργατικά μέτρα, αλλά ελπίζει σε μια πιο ήπια φιλομνημονιακή διαχείριση-όπου μνημόνιο είναι η πιο ακραία περίπτωση αντεργατικών μέτρων τουλάχιστον στις αναπτυγμένες χώρες.

Το ΕΜ προϋποθέτει τον φόβο της ηγεσίας των Σ/Δ την κοινή δράση. Τέτοιος φόβος σήμερα δεν υπάρχει. Το κυβερνητικό κόμμα μπορεί να μην έχει τρομακτικά μεγαλύτερα μεγέθη από την επαναστατική Αριστερά, αλλά έχει απείρως μεγαλύτερο εκλογικό ακροατήριο, ένα μεγάλο πελατειακό δίκτυο, δικτύωση σε όλο το αστικό σύστημα, χρήμα και πανεθνική εμβέλεια. Ο λόγος και η δράση της επαναστατικής Αριστεράς ακούγεται στα μέλη της και σε μερικές εκατοντάδες ακόμα αγωνιστές-στρίες. Αν υπήρχε επαναστατική οργάνωση με πανεθνική εμβέλεια και ρίζωμα στους εργάτες, θα υπήρχε πραγματικά κόστος στη Σ/Δ αν αρνιόταν τη δημόσια απεύθυνση στους κομμουνιστές για κοινή δράση. Θα υπήρχε περίπτωση να αγκαλιάσει το αίτημα για κοινή δράση η εργατική βάση ενός Σ/Δ κόμματος, του οποίου η ηγεσία θα φοβόταν την κοινή δράση γιατί θα βάλει σε μπελάδες το σύστημα... Σήμερα δεν έχουμε καν τις προϋποθέσεις για δημόσια απεύθυνση σε κόμματα τύπου ΣΥΡΙΖΑ. Ενώ το κυβερνών κόμμα δεν κινδυνεύει σε τίποτα από την παρουσία μερικών γραφειοκρατών του σε συγκέντρωση πχ του ΣΕΚ (το μνημονεύουμε γιατί έχει επαναλάβει παρόμοια λάθη), ενώ τα μέλη και οι οπαδοί του μένουν παθητικοί θεατές, ο ΣΥΡΙΖΑ αναβαπτίζεται ως αντιφασιστική δύναμη χωρίς το αντιφασιστικό μέτωπο να διευρύνεται ή να γίνεται πιο αποτελεσματικό. Αντίθετα υπάρχει κοινή δράση με ένα κόμμα που κυβερνά υλοποιώντας αντεργατικά μνημόνια (ο αντιφασισμός που περιλαμβάνει τους μνημονιακούς διαχειριστές-εξολοθρευτές της εργατικής τάξης συκοφαντεί ακόμα και την έννοια του αντιφασισμού και εδραιώνει ακόμα περισσότερο τους φασίστες),

ένα κόμμα ανεχόμενο στην πράξη τους Νεοναζί που κλιμακώνουν συνεχώς τη δράση τους όταν δεν συναγελάζεται ανοιχτά μαζί τους (βλέπε τις κοινές δημόσιες παρουσίες στελεχών τους στο Καστελόριζο κι αλλού), συνεργαζόμενο αгаστά με τους θεσμούς που προστατεύουν και θρέφουν τους φασίστες (στρατός, αστυνομία, εκκλησία, δικαστήρια). Για τους 50 γραφειοκράτες που θα συγκεντρωθούν (για εκλογικούς λόγους) υπάρχουν πολύ περισσότεροι αγωνιστές σήμερα (αλλά και μακροπρόθεσμα) που χάνονται γιατί απαξιώνουν τις θεσμικές-κυβερνητικές αντιφασιστικές συγκεντρώσεις, πολύ περισσότερος κόσμος που θα βάλει στο ίδιο κάδρο τις φιλοκαπιταλιστικές δυνάμεις που τον γονατίζουν (ΣΥΡΙΖΑ) με την επαναστατική αριστερά, πολύ περισσότερες πολιτικές κι αγωνιστικές πρωτοπορίες που θα αγανακτήσουν και θα απορρίψουν και την επαναστατική Αριστερά.

4. Κατά τον Τρότσκι, οι συμφωνίες με τους ηγέτες πρέπει να είναι ανοιχτές και δημόσιες, και όχι διαβούλια σε κλειστά γραφεία με πάσης φύσεως ανταλλάγματα. Διαφορετικά δεν είναι ΕΜ, αλλά διπλωματία, συμφιλιωτισμός και συναλλαγή για κάθε είδους αμοιβαίες διευκολύνσεις. Αλλά σε περιπτώσεις πχ όπως της ξεχωριστής συγκέντρωσης ΣΕΚ-ΚΕΕΡΦΑ-Ανοιχτής Πόλης για τον Π.Φύσσα, δεν είχαμε δημόσια απεύθυνση και δέσμευση της ηγεσίας ΣΥΡΙΖΑ για συγκεκριμένα αιτήματα στην αντιφασιστική πάλη μπροστά στη βάση της ή για ελευθερία κριτικής από τους κομμουνιστές στη Σ/Δ. Είχαμε συνεννόηση κορυφής σε κλειστά γραφεία. Ερήμην της πρωτοπορίας και των μελών της εργατικής βάσης του ΣΥΡΙΖΑ (αν υποτεθεί ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είχε εργατική βάση) όπως και ερήμην όλης της υπόλοιπης επαναστατικής αριστεράς. Ο μεν ΣΥΡΙΖΑ σε τέτοιες περιπτώσεις δεν απευθύνει δημόσιο κάλεσμα στους εργάτες (ούτε καν στα μέλη του) να κατεβούν στους δρόμους, αλλά στέλνει αντιπροσωπεία στελεχών του για να παρουσιαστεί αριστερή εναλλακτική στον Κ.Μητσοτάκη.

5. Το ΕΜ σημαίνει **ενότητα στη δράση, όχι στην προπαγάνδα**.

Και ο Τρότσκι είναι πολύ πιο συγκεκριμένος για το τι εννοεί δράση: «... Πρέπει να βοηθήσουμε τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες στην πράξη -μέσα σ' αυτή τη νέα και εξαιρετική κατάσταση- να ελέγξουν τι αξίζουν οι οργανώσεις και οι ηγέτες τους μέσα σ' αυτό τον αγώνα ζωής και θανάτου για την εργατική τάξη... Στον αγώνα ενάντια στο φασισμό **οι εργοστασιακές επιτροπές** κρατάνε μια εξαιρετικά σημαντική θέση. **Εδώ χρειάζεται ένα πρόγραμμα δράσης εξαιρετικά φροντισμένο. Όλα τα εργοστάσια πρέπει να γίνουν αντιφασιστικά φρούρια, με τους ομαδάρχες τους και τι μαχητικές τους ομάδες. Πρέπει να έχουν το σχέδιο με τους φασιστικούς στρατώνες και τα κάθε λογής φασιστικά ορμητήρια σε κάθε πόλη, σε κάθε τομέα.** Οι φασίστες προσπαθούν να περικυκλώσουν τις εστίες επαναστατικής αντίστασης. **Οι πολιορκητές πρέπει να πολιορκηθούν.**Το πρόγραμμα δράσης πρέπει να είναι εντελώς πρακτικό, εντελώς συγκεκριμένο, εύστοχο, χωρίς καμία τεχνητή «διεκδίκηση», χωρίς υστεροβουλία, έτσι που κάθε σοσιαλδημοκράτης εργάτης να μπορεί να πει στον εαυτό του: **αυτό που προτείνουν οι κομμουνιστές είναι πέρα για πέρα αναγκαίο για τον αγώνα ενάντια στο φασισμό...**» (1931) «...να δημιουργήσουμε παντού **βάσεις στήριξης, ομάδες κρούσης, εφεδρείες, τοπικά επιτελεία και καθοδηγητικά κέντρα, καλή σύνδεση ανάμεσά τους, στοιχειώδη σχέδια κινητοποίησης...**» (1932)

Το ΕΜ γίνεται με **εργατικές συλλογικότητες σε κίνηση**. Εκεί μόνο αποδεικνύεται ότι ο επαναστάτης κομμουνιστής είναι πιο χρήσιμος πολιτικά και οργανωτικά από τον Σ/Δ ηγέτη στα μάτια των Σ/Δ εργαζομένων, στην οργάνωση μιας απεργίας ή της δράσης μιας αντιφασιστικής πολιτοφυλακής. Εκείνο είναι το πεδίο που αφαιρεί το έδαφος κάτω από τα πόδια των ρεφορμιστών. Αυτό προϋποθέτει τη συμμετοχή της εργατικής βάσης των εργατικών κομμάτων. «Είναι διαφορετική μια κοινοβουλευτική συμφωνία από μια έστω περιορισμένη συμφωνία για έναν απεργιακό αγώνα ή την άμυνα των εργατών τύπου ενάντια στις φασιστικές συμμορίες. Οι

εκλογικές συμφωνίες, οι κοινοβουλευτικοί συμβιβασμοί ανάμεσα στο επαναστατικό κόμμα και τη σοσιαλδημοκρατία ωφελούν, κατά κανόνα, τη σοσιαλδημοκρατία. Οι πρακτικές συμφωνίες για μαζικές κινητοποιήσεις, για αγωνιστικούς σκοπούς, είναι πάντα ωφέλιμες στο επαναστατικό κόμμα. ...Καμία κοινή πλατφόρμα με τη σοσιαλδημοκρατία, ή με τους ηγέτες των γερμανικών συνδικάτων, καμία κοινή εφημερίδα, σημαία ή αφίσα! **Να βαδίζουμε χωριστά, να χτυπάμε μαζί! Να συνεννοούμαστε μονάχα πως θα χτυπήσουμε, ποιόν θα χτυπήσουμε και πότε θα χτυπήσουμε! ...»** (1931) «**Αν (λοιπόν) η ΣΔ βάλει στον εαυτό της το καθήκον** (στα λόγια, το ξέρουμε αυτό) **όχι να σώσει τον καπιταλισμό, αλλά να χτίσει τον σοσιαλισμό**, τότε πρέπει να αναζητήσει μια συμφωνία με τους κομμουνιστές. Θα απορρίψει το ΚΚ μια τέτοια συμφωνία; Όχι βέβαια. Αντίθετα το ίδιο θα (πρέπει να) προτείνει μια τέτοια συμφωνία...» «**θα πρέπει να ξεδιπλωθεί μια μαζική καμπάνια (υπέρ της γενικής απεργίας)...** **να προτείνουμε στη ΣΔ μια συμφωνία για την κήρυξη της γενικής απεργίας**»... «**Τάξη ενάντια σε Τάξη. Προπαγάνδα κι οργανωτική προετοιμασία των Σοβιέτ σαν ανώτατη μορφή του ενιαίου εργατικού μετώπου... εργατική ενότητα στα συνδικάτα ενάντια στη ρεφορμιστική ηγεσία**» (1932). Την ίδια χρονιά, επί κυβέρνησης Μπρύνινγκ, ο Τρότσκι σημειώνει: «**Το ΚΚ πρέπει να πει στην εργατική τάξη: αν η ΣΔ θέλει να παλέψει για να ανατρέψει την βοναπαρτιστική κυβέρνηση με άλλα μέσα (Αλ απεργίες), το ΚΚ είναι έτοιμο να τη βοηθήσει με όλη του τη δύναμη.**» (1932)

6. Το ΕΜ προϋποθέτει λοιπόν ανοιχτή και δημόσια πρόσκληση στους ρεφορμιστές **για πρακτικές δράσεις**, πχ την **μαζική** περικύκλωση των γραφείων της Χρυσής Αυγής, έναν **κοινό γενικό σχεδιασμό με συγκεκριμένα βήματα για να εξουδετερώσουμε τα τάγματα εφόδου** της κ.ά. Οι ολιγάριθμες κοινές εξορμήσεις/συγκεντρώσεις στην πόλη πάντως με κοινό μοίρασμα φυλλαδίων και πορείες λίγων δεκάδων ή εκατοντάδων, όπου στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ διαδηλώνουν πόσο «προοδευτικά» είναι μοιάζει με προπαγάνδα και όχι με συγκεκριμένη ενιαιομετωπική δράση και στόχο. Γίνεται ερήμην των μαζών, ερήμην της –μη

υπαρκτής αλλά υποτιθέμενης- εργατικής βάσης του ΣΥΡΙΖΑ. Η όποια επαναστατική οργάνωση επιχειρεί να καλέσει την «βάση του ΣΥΡΙΖΑ» δεν έχει την εμβέλεια να ακουστεί στην βάση του υποτιθέμενου ρεφορμισμού και το κύρος να τους κινητοποιήσει. Μια τέτοια κινητοποίηση δεν αποτελεί δημόσια δέσμευση σε κοινό σχέδιο δράσης για την εξουδετέρωση του φασισμού, δεν είναι ακίνδυνη για τον ΣΥΡΙΖΑ αλλά εντάσσεται εύκολα στο σχέδιο του τελευταίου να κερδίσει την ερχόμενη εκλογική αναμέτρηση.

Έτσι μας μοιάζει σαφές οι ευκαταίες κοινές δράσεις του ΚΚ με το Σ/Δ το 1930 στη Γερμανία δεν έχουν καμία σχέση με τις κοινές δράσεις επαναστατικών οργανώσεων του σήμερα με τον ΣΥΡΙΖΑ ή με γραφειοκράτες της ΠΑΣΚΕ παλιότερα, ούτε καν με τις κοινές δράσεις των οργανώσεων-συνιστώσών του ΣΥΡΙΖΑ προ του 2015 (που και τότε δε συνιστούσαν ΕΜ αλλά κοινό κόμμα που έκανε τους επαναστάτες ουρά ενός δεξιά μετατοπιζόμενου ρεφορμισμού σε κοινό πολιτικό φορέα). Το ΕΜ δεν είναι κοινές αφίσες, κοινές προκηρύξεις και υποστολή της κριτικής στους Σ/Δ. Πολύ περισσότερο σήμερα δεν υπάρχει καν το χαρακτηριστικό της «αριστερής αντιπολίτευσης» αλλά της μνημονιακής εκλεκτής του συστήματος, η δε όποια αριστερή βάση του ΣΥΡΙΖΑ έχει αποχωρήσει. Σήμερα θα έπρεπε περισσότερο να προβληματίζει τους επαναστάτες, αν οι γραφειοκράτες του ΣΥΡΙΖΑ δέχονται να συνομιλήσουν μαζί τους.

7. Την εποχή του Τρότσκι ο φασισμός απορρίπτει κάθε συμβιβασμό με Σ/Δ, επιτίθεται καθημερινά στα συνδικάτα, μισεί τους συνειδητούς ταξικά εργάτες ανεξαρτήτως κόμματος. Ο φασισμός ενισχύεται από τα πάνω, γιατί «και η πιο περιορισμένη δυνατότητα οργάνωσης των εργατών γίνεται ανυπόφορη για τους μεγάλους καπιταλιστές». Όταν γράφονται τα κείμενα για το ΕΜ στη Γερμανία, η Σ/Δ δεν βρίσκεται στην κυβέρνηση ώστε να επιτίθεται στην εργατική τάξη. Αντίθετα η Σ/Δ έχει κυβερνήσει πρόσφατα μόνο το 1928-1930, όταν τα συνδικάτα στράφηκαν ενάντια στην κυβέρνηση και **δεν της επέτρεψαν να περάσει μέτρα**

υπέρ των πλουσίων, οδηγώντας την στην έξωση από την κυβέρνηση. Η Σ/Δ χρηστεύθηκε για τους αστούς ως εργαλείο για την τιθάσευση των εργατικών μαζών- γι αυτό στράφηκαν στον βοναπαρτισμό και τον φασισμό. Ο καλπασμός του φασισμού ενισχύθηκε σε μεγάλο βαθμό από τα πάνω, για να αντιμετωπίσει μια αστάθεια που προέκυπτε από την ανυπακοή και ανταρσία της εργατικής βάσης. Το 1930-32 η Σ/Δ στήριζε την κυβέρνηση Μπρύνινγκ «ως μικρότερο κακό» από τον Χίτλερ, στηρίζοντας και τον στρατηγό Χίντεμπουργκ (εκλογές για την καγκελαρία 1932) στη μάχη κατά του Χίτλερ. Αλλά η εργατική βάση του SPD συνεχίζει να πιέζει για αριστερή στροφή και κοινή δράση στον δρόμο με τους κομμουνιστές ενάντια στον φασισμό και τη λιτότητα. Τον Ιούλιο του 1932 η Σ/Δ ηγεσία υποχωρώντας σε αυτή την πίεση κάνει λόγο για κοινωνικοποιήσεις και δηλώνει πως «ήρθε η ώρα του Σοσιαλισμού». Τον Σεπτέμβριο του 1932 ξεσπάει μεγάλο απεργιακό κύμα.

Στη σημερινή περίοδο ο ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο δεν υφίσταται τέτοιου είδους πίεση από τον φασισμό και τον καπιταλισμό αλλά και αποτελεί την μακροβιότερη μνημονιακή κυβέρνηση, τον βασικό πυλώνα της αστικής σταθερότητας και μερικής εξόδου του ελληνικού καπιταλισμού από την κρίση. Με τον μεν καπιταλισμό έχει συγχωνευτεί, με τον δε φασισμό έχει αποκαταστήσει διπλωματικές σχέσεις παραχωρώντας του πεδίο δράσης, κοινές δημόσιες εμφανίσεις, επιβολή ατζέντας, πλήρη ατιμωρησία στους μαχαιροβγάλτες κλπ. Η συγχώνευση με το αστικό κράτος άλλωστε επιβάλλει τη συμπλησίαση με τους Ναζί, κι έχει πετύχει να ανοίξει τον δρόμο σε καταστάσεις όπως η δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου από τον «νοικοκύρη» της διπλανής πόρτας μέρα μεσημέρι και όχι από τα τάγματα εφόδου του Φίρερ Μιχαλολιάκου, και παράλληλα η ζωή να συνεχίζει να κυλάει φυσιολογικά... Σε αντίθεση με την τότε γερμανική Σ/Δ που δεν μπορούσε να ελέγξει το εργατικό κίνημα και να υλοποιήσει την επιθετική ατζέντα των καπιταλιστών, σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ αποτελεί τη δύναμη που κατάφερε και έβαλε τέλος στις μεγάλες εργατικές κινητοποιήσεις του 2010-2012, που κατάφερε να απαξιώσει ακόμα περισσότερο την

Αριστερά ως δύναμη υπέρ των εργαζομένων και κατά του κεφαλαίου, που επέβαλε μέτρα που δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν οι ΠΑΣΟΚ/ΝΔ, που σταθεροποίησε τον ελληνικό καπιταλισμό σφραγίζοντας και βαθαίνοντας την γιγάντια υποτίμηση του εργασιακού κόστους, την επιδείνωση της ζωής και των ονείρων του ελληνικού προλεταριάτου. Το κυβερνών κόμμα δεν δέχεται πίεση από κάποια οργανωμένη εργατική βάση ούτε από τους ψηφοφόρους του και βρίσκεται με τα χέρια λυμένα να προχωρήσει στις επόμενες αντιμεταρρυθμίσεις. Δεν βλέπουμε επίσης καμία οξεία αντιπαράθεση του ΣΥΡΙΖΑ με τον φασισμό: οι φασίστες κυκλοφορούν ελεύθεροι και κλιμακώνουν τη δολοφονική δράση τους με την ανοχή του ΣΥΡΙΖΑ, ενώ έχουμε και κοινές θεσμικές παρουσίες εκπροσώπων τους. Σήμερα λοιπόν οι καπιταλιστές δεν έχουν ανάγκη –προς το παρόν- να ενίσχυσουν τον φασισμό για να νικήσουν το εργατικό κίνημα, και χρειάζονται τους φασίστες της Χ.Α. απλώς σε συμπληρωματικό ρόλο τραμπούκου της Αριστεράς, της νεολαίας (ως το πιο ριζοσπαστικοποιημένο τμήμα της κοινωνίας) και των μικρών κοινωνικών αντιστάσεων.

Η ΧΑ βέβαια δεν είναι η δύναμη που απειλεί να τσακίσει τους εργάτες σε λίγους μήνες, μπορεί να είναι όμως μεσοπρόθεσμα μια εναλλακτική για το σύστημα, ειδικά αν η οικονομική κρίση υποτροπιάσει. Η εμπειρία όμως έχει δείξει ότι η Ακροδεξιά κάλπασε ιδιαίτερα σε εκείνες τις χώρες που κυβέρνησαν στο όνομα της «Αριστεράς» (Κεντροαριστερά κι ευρωκομμουνιστική Αριστερά στη Δύση, «κομμουνιστική» στην Ανατολική Ευρώπη) και άφησαν την Ακροδεξιά να δημαγωγεί ως «η μόνη αντισυστημική-φιλολαϊκή δύναμη». Όσο περισσότερο μπαίνει στο κάδρο των συστημικών δυνάμεων η Αριστερά (ρεφορμιστική κι επαναστατική) τόσο καλύτερα για τους φασίστες. Έτσι κύριος εχθρός για την εργατική τάξη σήμερα (στα μάτια των ίδιων των εργαζομένων) είναι η κυβέρνηση, παρόλο που οι Ναζί παραμένουν θανάσιμος εχθρός και δεν νοείται να υποτιμηθούν και να θεωρηθούν δεύτερη προτεραιότητα για το κίνημα.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Με βάση τα παραπάνω, και χωρίς να πιάσουμε αρκετές ακόμα πτυχές που χρήζουν σύγκρισης (πχ είναι ο ΣΥΡΙΖΑ Σ/Δ ή ρεφορμιστική δύναμη; Ποια η κατάσταση και ποιες οι αλλαγές στη σύνθεση της εργατικής τάξης;, η επίδραση της «αποβιομηχάνισης» κι ο ρόλος του επιπέδου συγκέντρωσης της εργατικής τάξης σε γιγάντιες επιχειρηματικές μονάδες, η αραίωση της συνδικαλιστικής οργάνωσης, η απαξίωση των συνδικάτων και της Αριστεράς και το βάρος των απαντών ηττών για την τάξη μας κλπ), συνειδητοποιούμε ότι δεν υπάρχει εύκολη μεταφορά του παρελθόντος στο παρόν, και οι αναλογίες με τη Γερμανία και τον Τρότσκι τη δεκαετία του 30 δεν είναι αυτονόητες- μάλλον είναι αναντίστοιχες. Όσο κι αν προσπαθούμε να επικαλεστούμε τους μεγάλους επαναστάτες του παρελθόντος, η συγκεκριμένη ανάλυση πέφτει στις δικές μας πλάτες.

Αν έχουν έτσι τα πράγματα, τότε πρέπει να προχωρήσουμε σε νέες επικαιροποιήσεις γύρω από το ΕΜ. Αναμφισβήτητα η τακτική του ΕΜ είναι γενικά σωστή, αλλά ισχύει επίσης ότι αν δεν κάνουμε την συγκεκριμένη ανάλυση κινδυνεύουμε να γίνουμε παιχνίδι στα χέρια των κυβερνητικών (και περίγελος στα μάτια των αγωνιστών), φαντασιωνόμενοι ότι κάνουμε ΕΜ, απαξιώνοντας τόσο το ΕΜ όσο και το κομμουνιστικό ρεύμα. Είναι δεδομένες οι δυσκολίες της εποχής. Το εργατικό κίνημα και η Αριστερά από αρκετές πλευρές βρίσκονται σε πολύ πιο αδύναμη θέση από τη δεκαετία του '30, κι οι δυσκολίες πιέζουν και κάνουν ευκολότερα τα λάθη, υπό τον πειρασμό της «συσώρευσης δυνάμεων».

Σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, η σωστή στάση του αντιφασιστικού κινήματος συνεχίζει να συνοψίζεται, κατά τη γνώμη μου, σε ένα από τα πρώτα συνθήματα της Κίνησης Απελάστε τον Ρατσισμό, που είχε διατυπωθεί επί κυβέρνησης «σοσιαλδημοκρατικού» ΠΑΣΟΚ: «Καμία ανακωχή με την κυβέρνηση των μνημονίων, καμία ανοχή στους νεοναζί». Ο αντιφασιστικός αγώνας δεν μπορεί να γίνει σήμερα με κυβερνητικές δυνάμεις γιατί αυτό θα σήμαινε την αναβάπτιση των αστικών-κυβερνητικών

δυνάμεων ως δημοκρατικών (που νομιμοποιούν και τροφοδοτούν τους νεοναζί και το αστικό σύστημα που τους τροφοδοτεί), το πλασάρισμα των Ναζί ως «μόνη αντισυστημική δύναμη που την πολεμά το όλο σύστημα δεξιάς-αριστεράς» και η ολοκληρωτική απαξίωση της Αριστεράς, ακόμα και της επαναστατικής. Κοινή δράση σωματείων, φορέων και συλλογικοτήτων ενάντια στον φασισμό πρέπει να επιδιώκεται με τη μέγιστη δυνατή πλατύτητα ενάντια στον φασισμό, αρκεί να μην μιλάμε για κυβερνητικά παραρτήματα και σχήματα που δεν έχουν κανένα κόστος αν συνεργαστούν με το κίνημα, τη στιγμή που χρεώνονται αντεργατικές πολιτικές, που αρνούνται την αντικυβερνητική κριτική και αμαυρώνουν το αντιφασιστικό στίγμα με τη βρωμιά του καπιταλισμού που γονατίζει καθημερινά την εργατική τάξη και τους φτωχούς. Αυτές οι προϋποθέσεις είναι μίνιμουμ για την αποτελεσματική αντιφασιστική πάλη σήμερα.

Σημειώσεις

1- Επίσης πρότεινε στους τροτσκιστές του ΚΚΓ (οι τροτσκιστές έως τότε βρίσκονταν διεθνώς μέσα στα ΚΚ, ως Αριστερή Αντιπολίτευση) και να κάνουν προπαγάνδα για ΕΜ Σοσιαλιστών-Κομμουνιστών, για να αλλάξει δηλαδή η γραμμή του ΚΚ (αλλά και για να μεγαλώσει η επιρροή των τροτσκιστών). Οι τροτσκιστές στη Γερμανία, οι Μπολσεβίκοι-Λενινιστές, λειτουργούσαν ως φράξια στο ΚΚ. Στόχος κατά τον Λέον Τρότσκι ήταν «ο μικρός τροχός της Αντιπολίτευσης (των τροτσκιστών δηλαδή) να στρίψει τον μεγαλύτερο κομματικό τροχό (ΚΚ) εγκαίρως». Ο Τρότσκι κάνει λόγο για διάλυση συνεδριάσεων των τροτσκιστών –που προσπαθούσαν να πείσουν τη βάση του ΚΚ για την ορθότητα της ΕΜ τακτικής- με σταλινικούς ροπαλοφόρους και κάθε είδους φυσική βία. Μάλιστα αναφέρει επιτυχίες της αριστερής αντιπολίτευσης και μαζικοποίησή της, κάτι που εν μέρει εξηγεί τον φόβο και τη βία των σταλινικών. Βέβαια, ο Λέον ήταν ρεαλιστής, ήξερε ότι η κατάσταση δεν περνάει μόνο από το χέρι της Αριστερής Αντιπολίτευσης.

2- Βεβαίως ούτε τότε υπήρχε επαναστατικό κόμμα, το ΚΚΓ ήταν ήδη ρεφορμιστικό. Αλλά για τον Τρότσκι ακόμα δεν είχε ξεκαθαρίσει ούτε ο χαρακτήρας της σταλινικής ΕΣΣΔ ούτε η οριστική εκφύλιση των ΚΚ ούτε η

ανάγκη νέων επαναστατικών κομμάτων, γι αυτό και τα μέλη του τροτσκιστικού ρεύματος ακόμα καλούνταν να δώσουν την ταξική και πολιτική πάλη εντός των γραμμών των ΚΚ.

3- Το ΚΚ Γερμανίας έκανε το αντίθετο από αυτά που πρότεινε ο Τρότσκι: εξηγούσε πως ο βασικός εχθρός είναι η σοσιαλδημοκρατία και όχι ο φασισμός, προχωρούσε σε κοινές δράσεις με τους Ναζί του Χίτλερ και έβριζε ακόμα και την βάση του SPD, τους συνδικαλισμένους σοσιαλδημοκράτες εργάτες (όχι μόνο την ηγεσία του) ως σοσιαλφασίστες. Έφτασε να λέει πως «ο εργάτης που ανήκει στο SPD είναι σάπιος» (σαν να λέγαμε σήμερα ότι όποιος ανήκει στον ΣΥΡΙΖΑ ή ο εργάτης που ψηφίζει σήμερα ΣΥΡΙΖΑ είναι σάπιος-προφανώς λάθος). Ολόκληρα τμήματα της αριστερής εργατικής βάσης του SPD πίεζαν πραγματικά για ΕΜ με το ΚΚ (οι ΣΔ ηγέτες αρνιόντουσαν), και τελικά ένα μεγάλο τμήμα της έσπασε προς τα αριστερά και δημιούργησε το κεντριστικό κόμμα SAP. Οι ηγέτες του ΚΚ όχι μόνο αρνιόντουσαν την κοινή δράση με το SAP αλλά έβριζαν αυτούς που έσπαγαν προς τα αριστερά από το SPD ως «φασίστες χειρότερους από αυτούς του SPD». Έτσι αντί να προσεγγίζει τη βάση της σοσιαλδημοκρατίας, την υποχρέωνε να κλείνει τα αυτιά της απέναντι στους κομμουνιστές και την έσπρωχνε ακόμα περισσότερο στην Σ/Δ ηγεσία. Είναι η καταστροφική σεχταριστική πολιτική της λεγόμενης τρίτης περιόδου, στην οποία κάνει καταπληκτική κριτική ο Τρότσκι. Με αυτήν οι κομμουνιστές έστρωσαν (ακόμα περισσότερο) τον δρόμο για τη νίκη του Χίτλερ και την ίδια τους τη συντριβή και σφαγή. Το 1930 η Πράβντα πανηγύριζε γιατί οι ναζιστικές εκλογικές επιτυχίες δημιούργησαν δυσκολίες στον γαλλικό ιμπεριαλισμό (τότε ο Στάλιν εκτιμούσε πως για την ΕΣΣΔ ο κύριος κίνδυνος ήταν η Γαλλία), ενώ ακόμα χειρότερα το ΚΚ Γερμανίας έφτασε να κάνει κριτική στους φασίστες πως δεν είναι αρκετά πατριώτες αλλά πράκτορες των Γάλλων (κριτική από τα δεξιά στον Χίτλερ, που μας θυμίζει την σημερινή από τα δεξιά κριτική του ΚΚΕ και της ΛΑΕ στον ΣΥΡΙΖΑ στα «εθνικά» θέματα για Τουρκία-Μακεδονικό), ή και έκανε ... ΕΜ με τους φασίστες ενάντια στη Σ/Δ, στην περίπτωση του δημοψηφίσματος στην Πρωσία.

4-Στη Γερμανία υπήρχε ήδη η πρόσφατη σχετική εμπειρία. Οι κομμουνιστές είχαν εφαρμόσει κατά περιπτώσεις μέσα στην επαναστατική περίοδο (1918-23) την τακτική πρόσκλησης σε ΕΜ με τη Σ/Δ με στόχο εργατικά αιτήματα ή αντιφασιστική δράση, μεταξύ 1920-23. ΕΜ δράση σπάνια επιτεύχθηκε (με εργατικές επιτυχίες και νίκες όπως η συντριβή του πραξικοπήματος του

Καππ), αλλά και οι αρνήσεις της Σ/Δ ηγεσίας για κοινή δράση κόστισαν εξίσου, καθώς οι Κομμουνιστές τότε κατάφεραν να πολλαπλασιάσουν τα μέλη τους και να γίνουν πρώτη φορά μαζικό κόμμα: οι Σ/Δ εργάτες ήθελαν την κοινή δράση με τους Κομμουνιστές, η ηγεσία τους αρνήθηκε, εκτέθηκε κι έχασε σημαντικό τμήμα της βάσης της προς τα αριστερά.

Για τον ίδιο λόγο η Σ/Δ το 1930-33 ήταν πολύ πιθανό να αρνηθεί την κοινή δράση την ώρα που αποσταθεροποιούνταν και κινδύνευε ο καπιταλισμός στη Γερμανία, με την εργατική τάξη να παραμένει οργανωμένη, μαχητική και διεκδικητική (ο λόγος άλλωστε που τελικά οι βιομήχανοι στη Γερμανία στήριξαν τον Χίτλερ ήταν ακριβώς η αδυναμία του SPD να «τιθασεύσει» την εργατική διεκδικητικότητα της βάσης του).

5-Αν θέλουμε να κάνουμε πραγματικά τη σύγκριση, ακόμα και το σύντομο καθεστώς Μπρύνινγκ, που ο Τρότσκι χαρακτηρίζει αντιδραστικό και προβοναπαρτιστικό, κήρυξε εκτός νόμου τα τάγματα του Χίτλερ και κρατικοποίησε τα αγροκτήματα χρεοκοπημένων γαιοκτημόνων για να τα μοιράσει στους ακτήμονες. Γι αυτό τον λόγο ήρθε σε σύγκρουση με τους γαιοκτήμονες και τελικά με τον στρατό, που ήταν και η αιτία της πτώσης του. Ο ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται πίσω και από τον Μπρύνινγκ, όσον αφορά τουλάχιστον την σοσιαλδημοκρατική-φιλολαϊκή διάσταση. Βεβαίως κι ο Μπρύνινγκ οφείλουμε να σημειώσουμε ότι και αυτές τις κινήσεις δεν τις έκανε από ιδεολογία αλλά υπό την προσπάθεια να κρατηθεί στην εξουσία, με βάση την πίεση που δεχόταν αφενός από τους φασίστες και το κεφάλαιο, αφετέρου από την Αριστερά και το –ισχυρό τότε- εργατικό κίνημα.